

vergadering **C258 – ECO31**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 7 juni 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over uitzendarbeid en de positie van jongeren op de arbeidsmarkt - 1655 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het evaluatierapport inzake werkateliers - 1953 (2011-2012)	6
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over een evaluatie van het decreet Evenredige Arbeidsparticipatie - 1965 (2011-2012)	10

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over uitzendarbeid en de positie van jongeren op de arbeidsmarkt - 1655 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister, ik had graag een vraag gesteld over de positie van jongeren op de arbeidsmarkt – het gaat dan vooral over de situatie van de uitzendsector – nog voor de actie en de hetze van de jongeren in de pers.

Uitzendarbeid is op zich een federale materie. Toch wil ik graag met u van gedachten wisselen over de jongeren en hun zoektocht naar kwaliteitsvolle en duurzame jobs. Intussen heeft iedereen daar de mond van vol. Wij stonden in het begin misschien alleen met deze commissie, maar ik ben blij dat iedereen zich ook buiten de Vlaamse en grootstedelijke grenzen begint te realiseren dat we wel degelijk een ernstig probleem hebben met de jeugdwerkloosheid.

Na mijn vraag is de actualiteit nog aangescherpt door de vele negatieve ervaringen van jongeren met de uitzendsector. In De Standaard van 30 mei konden we lezen dat diverse klachten binnenkwamen over de uitzendsector. Veel van die klachten gaan over misbruik van de dagcontracten, vacatures zonder jobaanbod, verloren dossiers, eindeloze testen, denigrerende en niet-objectieve behandeling. De verhalen tonen een weinig flatterend beeld van de sector. Nochtans stelt de uitzendsector veel jongeren te werk, maar tegelijk houden veel jongeren daar blijkbaar een kater aan over.

De laatste werkloosheidscijfers van de VDAB bevestigen nogmaals dat het aantal jongeren in beroepsinschakelingstijd stijgt met 35,7 procent. Deze jongeren die nu langer in die inschakelingstijd zitten, zullen misschien sneller geneigd zijn om in de uitzendsector aan de slag te gaan. We moeten echter erkennen dat daar wel degelijk een aantal vragen zijn.

Het belang van de uitzendsector voor jongeren om uit de werkloosheid te stromen wordt ook nog door de analyse van Steunpunt Werk en Sociale Economie (WSE) bevestigd. Voor iets minder dan 50 procent van de niet-werkende werkzoekende jongeren die een loontrekkende job vinden, is dit in de uitzendsector. De jongeren komen dus vooral binnen via de uitzendsector. Desondanks heeft de jongste crisis volgens de VDAB ook aangetoond dat uitzendarbeid, hoewel drempelverlagend, geen afdoende bescherming biedt tegen conjunctureel onweer op de arbeidsmarkt. Jongeren worden vaker met tijdelijke of uitzendcontracten aangeworven waardoor ze regelmatig opnieuw in de werkloosheid belanden. Die tijdelijke tewerkstelling via interim blijkt de precaire situatie van de jongere eerder te bevestigen dan te leiden tot een duurzame job.

Gezien de laatste cijfers van de VDAB, die wijzen op de oververtegenwoordiging van jongeren in de sector, en gezien de aard van de uitzendcontracten is mijn vraag of u eveneens vindt dat deze eerste job via een uitzendkantoor een goede start van de carrière van de jongere hypothekeert. Dat zijn immers de signalen die wij krijgen. Wij dachten dat het om een goede eerste werkervaring ging, maar de laatste tijd blijkt dat moeilijk te liggen.

Ook in het laatste werkloosheidsbericht van de VDAB verklaart men de sterke stijging bij jongeren niet alleen door de nieuwe statistische methode – er is blijkbaar een methodewijziging doorgevoerd – maar ook door de aanslepende economische crisis. Aangezien het hier gaat om een conjunctuurgevoelige materie en aangezien jongeren in deze sector oververtegenwoordigd zijn, vraag ik me af wat we moeten doen om de verzwakte positie van de jongeren in deze tijden van crisis te versterken.

Het is moeilijk om de uitzendsector over één kam te scheren en te zeggen dat zij geen nut hebben. We moeten dan ook nagaan hoe we de intrede van jongeren op de arbeidsmarkt zo goed mogelijk kunnen begeleiden.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Interim- en uitzendarbeid zijn toch wel een nuttig instrument. We moeten dan ook een genuanceerd standpunt innemen. Het is een flexibel instrument. Dat bewijst de uitzendsector elke dag opnieuw, zeker voor moeilijk te bemiddelen arbeidskrachten. We weten allemaal dat via de uitzendarbeid heel wat jongeren en anderen naar een duurzame job worden begeleid.

Daartegenover staat dat we allemaal tegen misbruiken zijn. Spijtig genoeg is het in deze sector, net als in vele sectoren des levens, niet altijd rozengleur en maneschijn. We hebben de actie gezien van de Kristelijke Arbeidersjongeren (KAJ). Zij zijn bij u op bezoek geweest, minister. Onze partij vindt dat carrousels van opeenvolgende dagcontracten niet kunnen. Onze federale collega's hebben daar ook binnen de partij al aan gewerkt. Wij zijn voorstander van een reglementering zoals een beperking van het aantal mogelijke dagcontracten per kwartaal. Dat is echter niet onze bevoegdheid, maar die van de Federale Regering.

In het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling zijn een aantal voorwaarden opgenomen. Daar zijn ook sancties aan verbonden.

Minister, hebt u er een zicht op hoeveel klachten u of de inspectie van het Steunpunt WSE effectief ontvangt over valse vacatures? Men kan nu klachten indienen waaraan dan een sanctie wordt verbonden. Werkt dat? Doet de inspectie daar ook iets mee? In ons decreet is de mogelijkheid geformuleerd om zulke misbruiken een halt toe te roepen. Hoe wordt het huidige instrumentarium gebruikt om zulke misbruiken tegen te gaan? Indien het niet werkt, wat kunnen we dan extra ondernemen om de voordelen van de uitzendarbeid volop te laten renderen?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, in het loopbaanakkoord is er in een ontwikkeling voorzien voor duurzaamheidstrajecten, net om die jongeren die steeds korte interims doen, te begeleiden naar een kwalitatieve job. Kunt u ons een stand van zaken geven over de duurzaamheidstrajecten?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, collega's, het loopbaanakkoord is in zijn geheel in uitwerking. Ik kan dus bij gelegenheid wel eens de stand van zaken geven, maar ik heb die nu niet bij.

Ik ben het ermee eens dat we de dingen die fout lopen, moeten onderzoeken. Mijnheer Van den Heuvel, een van de mogelijke sancties is dat de erkenning wordt ingetrokken als er nog een erkenning nodig is. Er zijn uiteraard ook nog administratieve boetes mogelijk. Ik zal het bij de inspectie opvragen. Op 21 juni komt de inspectie naar hier.

Mevrouw Turan, ik ben het er niet mee eens dat een interimjob kansen hypothekeert. Ik verwijs naar de volgens mij meest grondige studie die daarover is uitgevoerd. Ze dateert al van 2008 en is gemaakt door IDEA Consult. Het is een interessante studie die zeker de moeite is om eens te bekijken. Men heeft gedurende drie jaar een databestand van uitzendkrachten gevolgd en daartegenover een controlegroep geplaatst van mensen die niet ingingen op interimjobs. Het blijkt dat personen die aan de slag zijn in de uitzendarbeid, steeds vaker aan het werk zijn. Het heeft dus een positief effect. Meer nog, het blijkt dat mensen die via uitzendarbeid aan het werk zijn, ook vaker vast werk hebben gevonden dan de mensen uit de controlegroep. Het geldt ook voor kansengroepen, hoewel de resultaten iets minder zijn, maar het positieve effect speelt dus ook voor hen. Er is dus een positief effect van uitzendarbeid op de kans op werk.

Het is juist dat jongeren sterker vertegenwoordigd zijn in uitzendarbeid. Dat is niet zo abnormaal. Via vakantiejobs heeft de jeugd al meer met dat instrument te maken gehad. Ze staat er wellicht anders tegenover dan andere mensen. Oververtegenwoordiging van de jongeren hoeft voor mij geen negatieve conotatie te hebben.

Dat interimarbeid conjunctuurgevoelig is, is vanzelfsprekend. Bij de eerste opleving van de economie trekt de interimarbeid als eerste aan. Bij een terugval is ook de daling snel ingezet. Als er een conjuncturele terugval is, worden jongeren – aangezien ze het meest vertegenwoordigd zijn – ook het meest getroffen. Uit onderzoek van de VDAB blijkt dat de economische crisis op korte termijn de vlotte uitstroom naar een eerste job vertraagt. Dat is de logica zelf. Als er een crisis is, zijn werkgevers minder geneigd om aan te werven en zal de normale doorstroom van interim naar een vaste job natuurlijk ook vertragen. Op langere termijn wordt dit voor een deel uitgevlakt.

Uit internationaal onderzoek blijkt dat een moeilijke start blijvend impact kan hebben op het loon en carrièrekansen van deze personen. De crisis wordt voornamelijk hard gevoeld door jongeren die op de arbeidsmarkt komen zonder getuigschrift of diploma, en dan nog vooral de mannelijke schoolverlaters omdat zij eerder terechtkomen in industriële sectoren waar de crisis sterker gevoeld wordt.

In het loopbaanakkoord dat we met de sociale partners hebben afgesloten, willen we dan ook projecten voor deze ongekwalificeerde uitstroom opzetten. Dat komt ook nog aan bod in de volgende vragen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad niet zo dat we kunnen zeggen: “We hebben een probleem en dit is de oplossing. Of: de uitzendarbeid is de boosdoener.” De uitzendsector kan nuttig werk verrichten.

Ik blijf gewoon met een slecht gevoel zitten. U zegt: “Een moeilijke start heeft een blijvende invloed op de rest van de carrière.” Op dit ogenblik is de conjunctuur natuurlijk niet ideaal. Ik vrees dat er hierdoor heel wat ongekwalificeerde jongeren zijn, heel wat jongeren werkloos zijn en heel wat jongeren die moeilijke start meemaken omdat ze interimarbeid verrichten. Het gaat vaak over misbruiken die via controle moeten worden aangepakt. Op 21 juni, als de inspectie naar de commissie komt, zullen we het er over hebben.

Minister, ik heb recent cijfers opgevraagd over de vertegenwoordiging van jongeren in de uitzendsector. Jongeren onder 25 jaar maken in het totaal 10 procent van de loontrekkenden uit, en 32 procent van hen werkt in de interimsector. Is dat goed? Is dat slecht? Het is een indicatie. Wat mij vooral zorgen baart – en u moet mij maar zeggen waarom ik er mij geen zorgen over hoeft te maken –, is het gebrek aan cijfergegevens. Ik had cijfers gevraagd over de tewerkstelling via interimarbeid per centrumstad of per provincie. In het antwoord staat dat er geen gegevens op het niveau van de centrumsteden beschikbaar zijn. Mijn vraag ging ook over de gemiddelde duur dat een jongere interimarbeid doet. Ook daarover zijn er geen gegevens. Er zijn geen gegevens beschikbaar over de gemiddelde duur van de periode waarin jongeren in het systeem van uitzendarbeid blijven tot ze doorstromen naar een eerste vaste baan. Minister, vindt u het niet nuttig om over die gegevens te beschikken zodat we weten hoe zwaar een eerste interimjob de jongere hypothekeert of niet? (*Opmerkingen van minister Philippe Muyters*)

Minister, u bent het niet met mij eens? Ik noteer graag dat u het niet met mij eens bent, maar er zijn geen gegevens over. Ik maak me daar zorgen over, vooral omwille van de signalen die we vanuit de sector krijgen.

Minister Philippe Muyters: Neen, ik ben het niet met u eens. Ik denk dat u van een ander standpunt vertrekt dan ik. Mijn standpunt is dat een interimjob ook een bewuste keuze kan zijn, ook van jongeren, om na te gaan in wat voor job ze zouden willen werken. Het kan ook geen keuze zijn, maar een eerste of tweede kans bieden.

Ik heb van de heer Van den Heuvel begrepen dat men zich op federaal vlak over de dagcontracten en dergelijke zal buigen. Dat zal daar wel worden aangepakt. Dat misbruiken niet kunnen, daar ben ik het mee eens. Ik ben het fundamenteel oneens met de stelling dat een

interimjob de kansen van de jongeren hypothekeert. Welke gegevens we waar moeten hebben, daar heb ik wat twijfels over. Dat is ook moeilijk. Uw vraag gaat over centrum-steden. Iemand die in een centrumstad naar een interimbureau gaat en ingezet wordt op verschillende plaatsen van een bedrijf, hoe moeten we dat kwalificeren? Is dat iemand van een centrumstad of telt de plaats van tewerkstelling? Iemand die van buiten de stad in Antwerpen komt werken, waar wordt die gekwalificeerd?

We moeten oppassen dat we de VDAB geen extra administratieve last bezorgen. Elke maand moeten ze al een dik pak gegevens aan de raad van bestuur geven. Ik heb destijds gezien dat er elke maand nog gegevens bijkwamen. Na een tijd zie je dat niemand iets met die gegevens doet, maar ze moeten wel elke maand gegeven worden. De heer Bothuyne heeft nog samen met mij in de raad van bestuur gezeten. Elke maand gaat het om een kanjer van een document. Parlementariërs die interesse hebben, zullen dat wel krijgen, dan kunnen ze zien wat we allemaal doen. Is er dan nog iets nodig, dan kunnen we altijd aan de VDAB vragen om nog meer informatie te hebben. We moeten wel bekijken wat het nut is en welke administratieve last ermee samenhangt.

Voor alle duidelijkheid: ik ben het er niet mee eens dat een interimjob een jongere automatisch hypothekeert of vooral hypothekeert. Ik vraag me af wat het nut is van het feit dat die gegevens worden bijgehouden.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister, ik heb niet beweerd dat interim jongeren automatisch hypothekeert, daar ben ik het mee eens. Maar het feit dat we nog altijd met een zeer hoge jeugdwerkloosheid zitten, ook in bepaald grootstedelijk gebied, ook in hoogconjunctuur, houdt in dat we een bepaalde achterstand niet hebben kunnen wegwerken. Nu spreken we over andere gegevens. Ik vraag u gewoon om met een open blik alles in vraag te durven stellen en kijken hoe we tot een oplossing kunnen komen voor deze jeugdwerkloosheid.

Ik ben het met u eens dat we moeten beginnen bij de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Ik weet ook dat dat niet van vandaag op morgen zal gebeuren. Maar er is een hoge jeugdwerkloosheid en we kunnen de jongeren niet toeleiden naar jobs, en de interimarbeid kan daar eventueel een slechte rol in spelen. Dan vind ik dat we dat ook in vraag moeten durven te stellen, want het resultaat is dat we in grootsteden nog altijd meer dan 35 procent jeugdwerkloosheid hebben. We kunnen hier heel veel dingen formuleren en bestaande systemen en instellingen verdedigen – pas op, ik val geen bepaalde instelling of de uitzendsector tout court aan –, maar we moeten alles in vraag durven te stellen omdat wij er als beleidsmakers niet in slagen die jongeren aan het werk te krijgen.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Turan, ik wil er nog eens op wijzen dat we daarvoor een loopbaanakkoord hebben dat we nu aan het uitrollen zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het evaluatierapport inzake werkateliers - 1953 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, minister, collega's, met deze vraag kom ik terug op de bespreking die we hebben gehad in deze commissie op 3 mei laatstleden, waarbij ik een vraag had gesteld naar de extra middelen en het voortbestaan van de werkateliers zoals ze zijn opgestart in het kader van het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) en zoals ze specifiek werden opgestart in de drie regio's: Antwerpen, Gent en de Limburgse Mijnstreek.

In het kader van het VESOC-loopbaanakkoord (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) over het remediëren van de ongekwalificeerde uitstroom werd aangekondigd dat er een evaluatie zou komen van de bestaande werkateliers. Daarom treft u nu ik kort zijn en opnieuw verwijzen naar wat werd besproken in de commissievergadering van 3 mei. Zowel tijdens die gedachtewisseling over het VESOC-akkoord als in de commissievergadering van 3 mei was duidelijk aangekondigd dat er een evaluatie zou komen van de bestaande werkateliers, waarbij zeker die van de Limburgse Mijnstreek zeer goed scoorde qua output.

Die evaluatie zou normaliter plaatsvinden op 20 april en zou zijn uitgesteld naar 24 mei. Minister, kunt u vandaag iets meer zeggen over de evaluatie en de eventuele extra middelen voor de diverse werkateliers?

Heeft de evaluatie van de werkateliers zoals aangekondigd op 24 mei effectief plaatsgevonden binnen de VESOC-werkgroep? Zo ja, kunt u daarvan de resultaten meegeven? Als die evaluatie heeft plaatsgevonden, hoe ziet u dan de toekomst van de bestaande drie werkateliers? Werken die verder in hun huidige vorm en omvang? In welke extra middelen wordt eventueel voorzien? Komen eventueel ook andere regio's of steden in aanmerking voor een werkatelier? Indien men de bestaande werkateliers zou stopzetten, zijn er dan alternatieve activeringsinstrumenten om de doelgroep van de min-25-jarigen nog te kunnen bereiken?

Heeft de evaluatie gevolgen op het initieel aantal vooropgestelde trajecten en de verdeling van dit contingent over de drie regio's, Gent, Antwerpen en de Limburgse Mijnstreek? Zo ja, welke herverdeling dringt er zich op? Specifiek voor de Limburgse Mijnstreek zou ik bijkomend willen vragen of men dat globaal blijft bekijken als één regio dan wel of men hier een aantal steden zal uithalen. Ik heb geruchten gehoord dat men de Limburgse Mijnstreek zou beperken tot de gemeente Genk. Kloppen die geruchten?

Kunt u al een uitspraak doen over de extra middelen die in het kader van het VESOC-loopbaanakkoord voor werkplekklaren worden vrijgemaakt? Werd op de raad van bestuur van de VDAB van mei het evaluatierapport over de werkateliers met de sociale partners besproken?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, de werkateliers zijn een mooi instrument, dat met mooie bedoelingen is opgestart in 2010 in het WIP. We stonden en staan daar ook allemaal achter, alleen moeten we ons de vraag stellen, ook voor de toekomst, of het wel nuttig is om nieuwe instrumenten uit te vinden waar er reeds instrumenten bestaan. Maar dat is wat vooruitlopen op de evaluatie en ik zou graag van de minister horen hoe ver het daarmee staat.

Rond werkervaring bestaan er al heel wat trajecten, zowel vanuit de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) maar ook vanuit Syntra bijvoorbeeld, met de leerovereenkomsten. Is het niet nuttig om, als we in de toekomst een probleem willen aanpakken, meer te werken op de bestaande sporen en instrumenten en die een beetje aan te passen in functie van de noden die we vaststellen op dat moment? De werkateliers zijn met heel veel goede bedoelingen gestart en er is heel veel energie ingestoken vanuit de regering en de VDAB in samenwerking met de betrokken partners op het terrein, maar het resultaat is niet altijd wat we ervan hebben verwacht. Het kan een les zijn om in de toekomst nog veel meer te blijven werken met de bestaande instrumenten, ze flexibel aan te passen aan de noden die we vaststellen en op die manier niet te veel energie te verspillen aan het creëren van iets nieuws. Ongetwijfeld zal de minister daar meer over vertellen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ik dank mevrouw Peeters voor deze opvolgingsvraag. We hebben erg onze hoop gesteld op de werkateliers en we hebben daarop ingezet. We krijgen daar bepaalde signalen van. De opstart was niet gemakkelijk, maar ik vind niet dat we nu per definitie moeten zeggen dat we geen andere instrumenten moeten uitvinden. We moeten

inderdaad niet te veel instrumenten uitvinden, maar als je een probleem hebt, vraag ik om out of the box en creatief na te denken.

Minister, dat u de werkateliers in het leven hebt geroepen, was gewoon een plicht. Er was een probleem dat moest worden aangepakt. We moesten de jongeren ervaring kunnen geven en hen leren samenwerken. Het was heel goed opgevat. In Antwerpen werkt dat. Het heeft een heel moeilijke start gekend. Ik heb de meest recente cijfers niet maar ik vind niet dat we per definitie moeten zeggen dat de cijfers slecht zijn. U hebt vorige keer op mijn vraag geantwoord dat u daar een bepaalde tijd voor hebt gegeven en bepaalde objectieven hebt gesteld. De start was wel moeilijk en vanuit Gent zijn er slechte signalen gekomen. De stad Gent heeft afgehaakt, maar andere partners hebben het wel voortgezet.

Ik heb geen evaluatierapport gezien. Is dat er al? Zo ja, wanneer kunnen we dat hier in de commissie bespreken? Het is immers heel belangrijk.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, de evaluatie van de werkateliers is een onderdeel van een bredere evaluatie, namelijk de evaluatie van het WIP in zijn totaliteit. Het WIP ontstond in akkoord tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners voor 2010 en 2011. Een paar zaken startten traag op en liepen uit in 2012. Dat was de filosofie van het WIP. Anders gezegd, het WIP stopt in 2011 maar met verdere realisatie in 2012. Daarna hebben we het loopbaanakkoord. Ik heb de indruk dat veel mensen denken dat het WIP automatisch verder gaat, dat het structureel is en voor altijd. Maar dan zouden we het niet het WIP 2010-2011 noemen. Het loopbaanakkoord loopt van 2012 tot en met 2014. We stellen daar middelen tegenover. Als er onderdelen van het plan zeer efficiënt blijken te zijn, dan kunnen we die wel voortzetten. Het wordt nogal eens omgedraaid. Men denkt te snel dat alles wat we opstarten ook structureel is. Als er iets stopt, roept men schande: er wordt iets afgeschaft! Het is andersom. Anders moeten we geen loopbaanakkoorden met beperking in de tijd meer sluiten. Dat moeten we in het achterhoofd houden.

Er is ondertussen een loopbaanakkoord met een aantal elementen rond werkervaring. We hebben dat op 24 mei besproken in de VESOC-werkgroep (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité). De sociale partners hebben gevraagd de evaluatie eerst te bespreken onder elkaar, binnen de SERV. Zodra we beschikken over dit advies zal ik de evaluatie van het WIP, waaronder de werkateliers, agenderen op de vergadering van de Vlaamse Regering. Daarna kan dat ook hier worden besproken.

Het is verkeerd om te zeggen dat de start van de werkateliers fout liep en dat het daarna allemaal is goed gekomen. We hebben het bijgestuurd. Dat is de bedoeling als het slecht loopt. Oorspronkelijk wilde men via de werkateliers de competenties van bemiddelbare jongeren – die niet eerst nog opleiding en dergelijke nodig hadden – warm houden om hun inzetbaarheid op peil te houden in tijden van crisis. Dan wordt er weinig aangeworven, dus laat ons die jongeren via werkervaring warm houden voor de arbeidsmarkt. Dat gebeurde aan de hand van een projectweek, een bedrijfsstage en een intensieve begeleiding door partners.

De werkateliers kenden een moeizame toeleiding: de aanwezige doelgroep werd overschat en de definiëring ervan was te eng, zodat er weinig mensen naartoe kwamen. Daarom hebben we bijgesteld. Specifiek voor de werkateliers geldt ook dat de bemiddelbare jeugdwerkloosheid sneller dan verwacht afnam, waardoor het project werd geheroriënteerd naar een zwaardere doelgroep. In 2011 hadden we immers een heropleving van de economie, en zoals ik al zei, scoren de jongeren dan als eersten. Er werd dan gemikt op ‘moeilijker bemiddelbare jongeren’. Vanzelfsprekend was die groep duurder. Ofwel moet men dan met een kleiner contingent werken, anders klopt de rekening niet meer.

Wat de begeleiding betreft: door de nieuwe doelgroep was er een nieuw evenwicht nodig tussen het collectief oriënterend gedeelte en de nood aan individuele flexibele trajecten. Dat is een andere filosofie dan de oorspronkelijke. Er wordt ook aangegeven dat het activerende

gehalte van het aanbod niet altijd even groot is. De problematiek gaat terug op de financiering, de doelgroep en het ontbreken van ‘nazorgmodules’, waardoor er weerstand ontstaat bij de promotoren. Toch is de balans van de werkateliers niet overwegend negatief. Er is geheroriënteerd. Er zijn zeker ook positieve zaken. Mits actieve rekrutering is er wel degelijk een doelgroep aanwezig voor deze actie.

Ook de bedrijfsstage wordt geapprecieerd. Het arbeidsmarktprofiel van de jongeren wordt aangescherpt. Er is een niche voor dit aanbod binnen het geheel van acties dat wordt aangeboden. Uw opmerking, mijnheer Bothuyne, is correct. We moeten ons afvragen of er een fundamenteel surplus is ten opzichte van andere instrumenten. Is er door de bijschaving van het project nog voldoende verschil met de bestaande instrumenten om het als een apart instrument te handhaven? Volgens mij is een voortzetting van de maatregel zoals gepland, onder de gegeven omstandigheden niet opportuun. Ik wil de reactie van de SERV afwachten vooraleer een definitieve evaluatie te maken.

De evaluatie van de werkateliers heeft uiteraard geen gevolgen voor de toegewezen trajecten. Die lopen tot eind november 2012.

Voor het werkplekleren is dit jaar nog 2,5 miljoen euro uitgetrokken, in 2013 en 2014 telkens 5 miljoen euro. Dat is opnieuw beperkt tot twee jaar en een aanloopfase.

Om dit te realiseren heeft de VDAB in overleg met het Europees Sociaal Fonds (ESF), mijn kabinet en het departement een voorstel uitgewerkt dat ik deze week heb overgemaakt voor advies aan de SERV. Ik heb een advies gevraagd tegen ten laatste eind juni, waarna het voorstel zal worden besproken met de betrokken steden. Die betrokkenheid van steden met betrekking tot deze doelgroep is expliciet opgenomen in het loopbaanakkoord. Ik heb dat altijd als een essentieel punt naar voren geschoven. U herinnert zich dat ik altijd in nauwe dialoog was met de toenmalige voorzitter van de SERV, Caroline Copers, en dat ik uitdrukkelijk dat element er heb ingeschoven.

De evaluatie van de werkateliers werd niet besproken door de raad van bestuur van de VDAB. Er was wel een bespreking op technisch vlak in de technische werkgroep van de raad van bestuur op 21 maart. Zoals reeds vermeld, verkiezen de SERV-partners om het nu verder te behandelen in de raad van bestuur van de VDAB. Ik verwacht een advies van het dagelijks bestuur van de SERV.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, mijn vraag is niet erg concreet beantwoord. Ik ben het eens met de heer Bothuyne, we moeten niet telkens opnieuw nieuwe dingen uitvinden als de bestaande goed werken.

De werkateliers zijn opgestart in 2010 en lopen inderdaad af in 2012. U zegt niet of men zal voortgaan op datzelfde spoor. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Nee, als het aan u ligt niet. Het zal ook afhangen van de verdere evaluatie van dat WIP.

In het loopbaanakkoord zegt men expliciet: om aan de ongekwalificeerde uitstroom te remediëren, gaan de Vlaamse Regering en de sociale partners voor deze jongeren in een collectieve aanpak voorzien. Men verwijst naar de bestaande werkateliers en zegt dat ze hun nut hebben bewezen. Ze kenden een moeilijke opstartfase maar lopen nu goed. Er worden heel wat jongeren mee bereikt. Het loopbaanakkoord focust ook op de ongekwalificeerde uitstroom. Toch kiest men nu weer voor een andere piste, hoewel het loopbaanakkoord nog maar dateert van februari 2012. Men gaat nu niet meer voor werkateliers maar voor de bestaande reguliere activeringsmiddelen. Ik zou dat betreuren. Men bereikte toch heel wat jongeren? Het was een collectieve aanpak, en die staat expliciet in het loopbaanakkoord.

Daar blijf ik het toch wat moeilijk mee hebben. Als we die definitieve WIP-evaluatie hebben, hoop ik dat men tot andere inzichten komt. Als iets niet goed is, moet men er uiteraard niet

mee doorgaan. Maar hiermee bereikte men toch heel wat jongeren. Het lijkt me dan ook een goed instrument, wat ik overigens ook heb gehoord van de bestaande lokale initiatieven.

Minister Philippe Muyters: Het loopbaanakkoord is opgesteld door de sociale partners, vanaf april tot in december. De werkateliers waren toen nog in opstart. U zegt nu dat er toen uitdrukkelijk was gekozen om het werkatelier sowieso verder te zetten. Dat is niet waar. Wanneer u gaat kijken bij de concrete acties, dan staat dat er niet automatisch bij. Het ging om een element om die werkervaring te geven aan jongeren. Ik sluit echter niets uit, afhankelijk van de evaluatie. Maar als blijkt dat het instrument danig moet worden bijgeschaafd waardoor het heel dicht bij andere instrumenten komt, dan moeten we samen met de steden nagaan welke betere instrumenten er mogelijks zijn. We kunnen de naam werkatelier eventueel behouden. Het gaat me vooral over de inhoud van de zaak.

Mevrouw Turan, u had het daarstraks over 35 procent jeugdwerkloosheid. Dat leek me een ongelofelijk hoog cijfer. Volgens de VDAB gaat het om 17,5 procent. Ik weet dat de algemene jeugdwerkloosheid in Vlaanderen goed zit in vergelijking met het Europese gemiddelde.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over een evaluatie van het decreet Evenredige Arbeidsparticipatie - 1965 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: In de motie van aanbeveling van 6 december 2010 tot besluit van de in commissie besproken beleidsbrief Werk 2010-2011 werd in punt 12 gewezen op de nood om vanuit de Vlaamse sociale inspectie en in samenwerking met andere inspectiediensten een doorgedreven aanpak te ontwikkelen tegen discriminatie op de arbeidsmarkt en in de uitzendsector.

Op 2 februari van dit jaar heb ik in deze commissie opnieuw de problematiek over de detectie van discriminatie bij de aanwerving van werknemers aangekaart. Ter gelegenheid van de publicatie van het evaluatierapport van het decreet Evenredige Arbeidsparticipatie door het Minderhedenforum kwam de kwestie nogmaals op de agenda van de plenaire vergadering van 9 mei 2012. In mijn uiteenzetting legde ik toen ook de link met uw reeds vermelde antwoord in de commissievergadering van 2 februari.

In een reactie op het idee om de inspectiedienst toe te laten om personeelsbestanden van private bedrijven te screenen en die dan te vergelijken met vergelijkbare bedrijven antwoordde u in de commissie terecht dat Vlaanderen geen private bedrijven, uitgezonderd uitzendkantoren, kan controleren op discriminatie. U verwees naar de werking van de Inspectie Werk en Sociale Economie ter zake. In de discussie werd wel een interessant onderwerp aangeraakt: bedrijven kunnen momenteel niet beschikken over dergelijke vergelijkende gegevens wat een mogelijke screening sowieso onmogelijk maakt.

U vermeldde echter dat er een federale werkgroep bestaat onder het voorzitterschap van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR) die een methode aan het uitwerken was om op een geaggregeerd niveau en met anonieme, objectieve gegevens, de gegevens over het aantal personen van allochtone herkomst tot en met de tweede generatie te kunnen ontsluiten. Essentieel daarbij is dat deze methode de goedkeuring wegdraagt van de Privacycommissie. U betwijfelde toen of de werkgroep na zijn proeftoets al beschikte over betrouwbaar cijfermateriaal.

Minister, ik deel uw bezorgdheid over evenredige arbeidsparticipatie. De bovenvermelde methode kan, indien ze geschikt is, enorm bijdragen tot het effectief in kaart brengen van mogelijke discriminatie op de werkvloer. Deze gegevens zouden resultaatversterkend werken bij onder andere controles van interimkantoren door de Inspectie Werk en Sociale Economie.

Minister, beschikt de federale werkgroep volgens uw gegevens intussen over een methode waarvan is bewezen dat ze betrouwbare cijfers kan genereren? Kunnen die cijfers desgevallend ook op Vlaams niveau aangewend worden in het kader van de bestrijding van discriminatie op de werkvloer in het algemeen en in het decreet Evenredige Arbeidsparticipatie in het bijzonder?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Over dit belangrijke decreet hebben we al vaker van gedachten kunnen wisselen. Intussen hebben we nog maar eens een aantal kaarsjes op de taart mogen uitblazen. De arbeidsmarkt is in die tien jaar tijd bijzonder ingrijpend gewijzigd. Die arbeidsmarkt is geen statisch gegeven. Dat betekent dat men de instrumenten waarover men beschikt, moet durven bekijken en desgevallend bijsturen.

We moeten blijvend aandacht hebben voor de cijfers inzake werkzaamheidsgraad bij kansengroepen en voor de werkloosheidscijfers. We moeten tabeloos durven te kijken naar oorzaken en daar zo efficiënt mogelijk antwoorden op formuleren.

We maken altijd de vergelijking met het buitenland wanneer het gaat over de werkzaamheidsgraad en de werkloosheidsgraad. Wat we veel minder vergelijken, is welke middelen we daartegenover zetten. Als minister van Werk in Vlaanderen hebt u niet alle middelen in handen om er telkens antwoorden op te bieden. We hebben in het verleden al gepleit – mevrouw Fournier heeft verwezen naar de motie van aanbeveling – om zo goed mogelijk samen te werken met alle inspectiediensten die op het terrein actief zijn. Wanneer we ons benchmarken inzake werkzaamheidsgraad en werkloosheidsgraad van kansengroepen, dan moeten we ons ook durven te benchmarken inzake efficiëntie van de middelen die we inzetten.

U hebt daarnet zelf op de vraag van mevrouw Turan geantwoord dat een van de mogelijke sancties voor interimbureaus het afnemen van hun erkenning is. In dezelfde zin voegde u er echter aan toe: waar erkenning nog nodig is. Et alors? Het aantal erkenningen dat al ooit is ingetrokken, is trouwens bijzonder beperkt. We moeten eens nagaan in hoeverre ons model waarbij mensen individueel klacht moeten indienen, efficiënt is. Er komen immers weinig klachten binnen. De weinige klachten die er zijn, geven in mindere mate aanleiding tot effectieve sanctionering. Daardoor krijgen we het gevoel dat het er weinig toe doet. Dat is een cirkel die we absoluut moeten doorbreken.

Ik pleit ervoor om tabeloos niet enkel de cijfers en statistieken tegen het licht te houden, maar ook de middelen die we daarvoor inzetten door de vergelijking te maken met buitenlandse voorbeelden. We moeten nagaan hoe landen die ons daarin voorgaan die problematiek met hun middelen en hun context hebben aangepakt.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Malderen, ik wil dat zeker doen. Wanneer wij gaan voor een nieuw beleid inzake human resources dat oog heeft voor diversiteit, dan is het afzonderen van welke middelen waar worden ingezet, niet altijd eenvoudig. Als bijvoorbeeld de Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO) zich concentreert op het geven van mogelijkheden aan mensen die vanuit een sociale werkplaats doorstromen, dan is het niet altijd evident om inzake monitoring duidelijk te stellen welke middelen waar worden gebruikt. Als men opteert voor een maatpakfilosofie, dan vraagt dat extra middelen, niet alleen voor de doelgroepen maar voor iedereen. We moeten dat inpassen in de algemene middelen die worden ingezet voor de activering en arbeidsbemiddeling. Die zaken die voor iedereen gelden, komen ook ten goede aan de doelgroepen.

Ik herinner mij uit een vorig leven dat er soms werd gevraagd naar specifieke maatregelen enkel voor kmo's. Wat voor een kmo goed is, is vaak ook nuttig en zinvol voor andere bedrijven. Als we een goed arbeidsmarktbeleid voeren, komt het ook ten goede aan de doelgroepen. Dat is een heel belangrijke weg. Dat wil niet zeggen dat er geen zeer specifieke maatregelen nodig zijn. Stel dat er een land is dat voor het algemene zeer weinig doet, maar heel specifiek inzet op doelgroepenbeleid, dan vraag ik me af of dat een beter beleid is. Mijn antwoord is neen.

De federale werkgroep heeft een proeftoets uitgevoerd. De proeftoets bestond erin om de rijksregisternummers van tienduizenden burgers te analyseren en er werd nagegaan of men de geschiedenis van hun nationaliteit kon vinden en die van hun beide ouders. Indien deze informatie niet werd gevonden, werd nagegaan of men dan het geboorteland van de ouders kon terugvinden. Dat is gelukt. Met een kleine foutenmarge van ongeveer 5 procent kon men ofwel de geschiedenis van de nationaliteit of het land van geboorte van de ouders uit het rijksregisternummer halen, voor personen tot 60 jaar. Deze toets heeft aangetoond dat de aangewende methodiek betrouwbare cijfers oplevert tot op het niveau van de tweede generatie voor personen tot de leeftijd van 60 jaar. Voor arbeidsmarktonderzoek en -monitoring is de methodiek dan ook zeer relevant.

We blijven aandringen bij de werkgroep en bij het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding om de werkzaamheden snel verder te zetten. Om de methodiek te kunnen gebruiken, op het federale niveau maar even goed ook op het Vlaamse, het gemeentelijke, het sectorale of het ondernemingsniveau – voor zover de entiteit niet te klein wordt waardoor persoonsherkenning kan optreden –, is een samenwerkingsakkoord nodig tussen de gewesten en het federale niveau. Momenteel is er nog geen afsprakenkader, zijn er nog geen afspraken over de kostprijs van de raadpleging. De federale werkgroep moet een voorstel aanleveren. Op 20 juni is er een nieuwe interministeriële conferentie, waar wij dit op de agenda hebben geplaatst. Ik hoop dat ik daar naartoe kan, want er is dan ook een vergadering van de commissie Ruimtelijke Ordening.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het heel goed nieuws. Het lijkt me een heel interessant instrument om verder op te bouwen. Ik wacht 20 juni af.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■